

VERENIGING VOOR DUURZAAM UITGAAND TOERISME

GROENEVELD CONFERENTIE 2009

GREEN DEAL OR NO DEAL?

Panel discussie: Kansen en bedreigingen voor
duurzaam toerisme in tijden van economische crisis

Panelleden:

Steven van der Heijden - CEO TUI Nederland

Gert Nieuwboer - Directeur SNP Natuurreizen

Saskia Griep - Manager Touroperating Sawadee Reizen

Joost Oorthuizen - Directeur Inkoop Same Handel

o.l.v. Pierre Hupperts

IDUT NIEUWSBRIEF
JULI 2009

> IDUT

Groeneveld conferentie: Green Deal or No Deal? Kansen en bedreigingen voor duurzaam toerisme in tijden van economische crisis

Op 11 juni 2009 vond alweer de 13^e Groeneveld Conferentie plaats in conferentiecentrum Amstelborgh/Borchland te Amsterdam. De conferentie stond in het teken van duurzaamheid in tijden van economische recessie.

Twee sprekers uit het bedrijfsleven en een paneldiscussie tussen ondernemers in het toerisme heeft de aanwezigen geïnspireerd over de mogelijkheden van duurzaamheid. Ynzo van Zanten, econoom en eigenaar van advies bureau Green Inc, gaf o.a. een aantal concrete voorbeelden waaruit blijkt dat we moeten nadenken over de efficiëntie van ons consumptiepatroon. Denkers en doeners zullen moeten samenwerken om een nieuwe economie te creëren. Pierre Hupperts, expert op het gebied van duurzaamheid en MVO, liet zien dat juist bedrijven die hoog scoren op duurzaamheid in deze tijden van economische recessie het goed blijven

doen. De klant moet wel verleid worden om duurzamer te gaan consumeren. Het is als het ware een soort tango dansen; de consument wordt verleid, doordat je eigen verantwoordelijkheid en leiding neemt en duurzaamheid als belangrijk en aantrekkelijk presenteert.

Steven van der Heijden (CEO TUI Nederland), Gert Nieuwboer (directeur SNP natuurreizen), Saskia Griep (manager touroperating Sawadee Reizen) en Joost Oorthuizen (IDH) hebben vervolgens in een discussie onder leiding van Pierre Hupperts hun ervaringen met betrekking tot MVO en duurzaamheid in het toerisme gedeeld. De meningen kwamen erg overeen en we kunnen concluderen dat zowel de grote marktleider TUI als de niche spelers het thema duurzaamheid serieus nemen.

De algemene indruk van de conferentie is dat duurzaamheid een kans is om jezelf te onderscheiden ten opzichte van je concurrentie en je consument. Het is echter wel belangrijk te onthouden dat duurzaamheid an sich niet onderscheidend genoeg is. Het gaat erom op welke manier duurzaamheid wordt ingevuld. 100% duurzaam zijn is een illusie, het gaat er juist om dat organisaties een visie stellen met betrekking tot

duurzaamheid, en deze consistent doorvoeren. Dat is vooral nu, in tijden van recessie, een kans. Elke recessie is gevolgd door een technologische innovatie, en wat zou het mooi zijn als iedereen de handen in elkaar slaat en duurzaamheid de innovatie van deze tijd te laten zijn.

We moeten dus niet stil blijven zitten en afwachten, maar ons richten op wat we nu kunnen doen met duurzaamheid, en hoe we ook in de toekomst een innovatief duurzaam beleid in het toerisme kunnen voeren.

> **Kuoni**

Nieuw IDUT lid; Kuoni

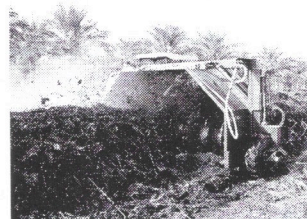
De gerenommeerde verre reizen specialist Kuoni, met vestigingen in landen over de hele wereld, heeft meer dan 100 jaar ervaring met het organiseren van de meest uiteenlopende reizen voor de meest uiteenlopende reisliefhebbers. Reizen verheldert het leven, maar kan het ook belasten. Daarom is het van belang dat wij in al onze reisactiviteiten respect tonen voor de mensen en de natuurlijke wereld. Kuoni heeft wereldwijd een verantwoordelijke houding ten aanzien van de wereld. Allereerst door middel van het uitgebreide Kuoni Corporate Responsibility programma welke is gebaseerd op een aantal strategische pijlers en uitgewerkt in diverse locale projecten waaronder de bescherming van kinderen en jong volwassenen tegen sekstoerisme en het verminderen van de impact op klimaatverandering.

Daarnaast zijn er diverse Nederlandse initiatieven zoals de samenwerking met IFAW. Kuoni en IFAW (International Fund for Animal Welfare) werken met het uitdragen van de 'Denk Goed Na!' campagne aan duurzaam toerisme. De 'Denk Goed Na!' campagne is een initiatief van IFAW om de aankoop van souvenirs gemaakt van wilde dieren te voorkomen. Kuoni ondersteunt de missie van het IFAW om de reizigers bewust te maken van foute souvenirs.

Ook op milieugebied maakt Kuoni zich sterk om reizen aan te bieden die de zgn. "milieutoets" kunnen doorstaan. De partners van Kuoni worden hierop geselecteerd en zo wordt er gevlogen met maatschappijen die eveneens met het milieu zijn begaan, excursies aangeboden die verantwoord zijn en contracten met accommodaties gemaakt die maatregelen treffen om eventuele schadelijke effecten te minimaliseren. Kuoni Travel Nederland heeft hiervoor een milieubeleidsverklaring opgesteld en een actieprogramma samengesteld om de genomen stappen op de ingeslagen weg te evalueren en te verbeteren. Hierin verklaart Kuoni onder andere dat geen reisproducten worden aangeboden en activiteiten zullen worden ondernomen die mensen, dieren en planten, natuur en cultuur op maatschappelijk onaanvaardbare wijze zullen benadelen, beschadigen en verstoren.

Nieuw IDUT lid; Climate Neutral Group/Green Seat

GreenSeat geeft consumenten en bedrijven de mogelijkheid om de schadelijk uitstoot van vliegreizen te compenseren via duurzame energie- en bosprojecten. Klimaatcompensatie is momenteel de enige manier om verantwoordelijkheid te nemen voor de uitstoot van broeikasgassen als gevolg van een vliegreis. GreenSeat is een merk van Climate Neutral Group (CNG), een bedrijf met een maatschappelijke doelstelling dat streeft naar een klimaatneutrale wereld. Onze ambitie? Nederland 100% klimaatneutraal! CNG helpt bedrijven en organisaties om klimaatneutraal te worden door uitstoot te reduceren en de resterende uitstoot te compenseren. CNG bestaat sinds 2002 en is als pionier op het gebied van klimaatneutraliteit uitgegroeid tot marktleider in de Benelux.

GreenSeat investeert in duurzame energieprojecten en bosprojecten. Deze projecten gaan klimaatverandering tegen en dragen bij aan lokale duurzame ontwikkeling. Een mooi voorbeeld is ons compostproject in Egypte. In Egypte is het gebruikelijk om organisch agrarisch afval te dumpen, waardoor na rotting het zeer schadelijke broeikasgas methaan vrijkomt. Middels dit project wordt het afval verzameld en verwerkt tot compost waardoor de uitstoot van methaan wordt voorkomen. De compost wordt gebruikt als bemesting voor de landbouw en zorgt zo voor een verhoogde bodemvruchtbaarheid. Verder werken zo'n 100 lokale mensen voor het project en de winsten worden deels geïnvesteerd in scholen, kinderopvang en voorzieningen voor gehandicapten.

Voor vragen over GreenSeat kunt u contact opnemen met Vitas Kersbergen
030-2326192 of vitas.kersbergen@climateneutralgroup.com.

> **Sawadee**

Sawadee organiseert trainingen voor lokale reisbegeleiders

In veel landen waar Sawadee haar reizen naar toe organiseert, zijn goed gekwalificeerde gidsen en reisbegeleiders werkzaam. Enthousiaste professionals met veel kennis over de cultuur en natuur. Voor Sawadee is het van belang dat de lokale reisbegeleiders weten welk bedrijf ze vertegenwoordigen, welk type reizen er wordt aangeboden en de klant die hierbij hoort. Sawadee organiseert daarom sinds 2007 trainingen voor lokale reisbegeleiders. Dit jaar hebben er trainingen plaatsgevonden in Egypte, Vietnam en Peru. In totaal hebben 31 lokale reisbegeleiders deelgenomen. Tijdens de trainingen wordt vooral aandacht besteed aan de Sawadee reiziger, de Nederlandse cultuur, communicatie en het duurzaam toerisme beleid. Op welke wijze kunnen de lokale reisbegeleiders met een aantal praktische zaken de uitvoering van hun reis duurzamer maken? Om de training interactiever te maken en om te oefenen om in moeilijke situaties goed met de reizigers te communiceren, worden er veel rollenspelen gedaan. Voor veel lokale reisbegeleiders een nieuwe onderwijsmethode die met veel enthousiasme is ontvangen. In 2009 wordt 22 % van de Sawadee reizen begeleid door een lokale Engelstalige reisbegeleider. De reizigers zijn uitermate tevreden over de service en de kennis van de lokale reisbegeleiders. Een aantal van hen kiest er zelfs voor alleen nog met een lokale reisbegeleider op pad te gaan. De doelstelling is dan ook dat volgend jaar 30 % van de Sawadee reizen door een lokale Engelstalige reisbegeleider wordt begeleid. In 2010 zullen er ondermeer trainingen plaatsvinden in Marokko en Oost Afrika.

Duurzaam Nepal bij Holland International

Holland International heeft Nepal als nieuwe bestemming in haar aanbod opgenomen. Een prachtig land dat als echte groene vakantiebestemming gezien kan worden. Dit is niet alleen vanwege de uitgestrekte natuur, maar ook door de vele duurzame inspanningen van verschillende organisaties. Zo voldoet de lokale trekkingpartner van Holland International aan de internationaal geldende regels voor dragers tijdens een trekking; de International Porters Protection Guidelines. Deze richtlijnen schrijven onder andere voor dat medewerkers een goed salaris krijgen, verzekerd zijn tegen mogelijke ongevallen, met de juiste uitrusting werken en niet teveel gewicht dragen. Voor meer informatie over de International Porters Protection Group zie www.ippg.net

> IVR

Duurzame ontwikkeling in Suriname

In de landenuitgaven van TE GAST IN is aandacht voor lokale toerisme-initiatieven. Zo staat in de nieuwe TE GAST IN Suriname (3^e druk, augustus 2009) een artikel over Danpaati River Lodge. Deze lodge ontvangt niet alleen toeristen, maar beheert ook een project voor thuiszorg en kinderopvang in twaalf omliggende dorpen.

Het eiland Danpaati meet ongeveer 400 bij 65 meter. De helft van het eiland is oerwoud, waarin smalle padjes zijn aangelegd. Omringd door hoge bomen en een dichte vegetatie staan vijftien traditionele hutten met veranda. Binnen twee bedden en een douche en toilet. Paula Claessens, sinds drie jaar directeur van Danpaati vertelt. "Ik geloof heilig in deze vorm van toerisme waarbij de cultuur en natuur in stand blijven en de regio zich economisch kan ontwikkelen." Naast de toeristische activiteiten die op Danpaati worden ondernomen, speelt de lodge een belangrijke rol in de duurzame ontwikkeling van het gebied. Een groot deel van de winst die voortvloeit uit de activiteiten van Danpaati gaat rechtstreeks naar de bijbehorende lokale zorgprojecten. Dit initiatief wordt tot 2015 gesponsord door Menzis Zorg en Inkomen en Woonzorg Nederland. Daarna moet het project, zowel de lodge als de zorg, zichzelf bedruipen.

Meer over dit duurzame toerismeproject kun je lezen in TE GAST IN Suriname. Daarnaast vind je o.a. reportages over de swingende hoofdstad Paramaribo en het nabijgelegen Commewijne, het gebied waar Nederlanders koffie- en suikerplantages dreven op basis van slavenarbeid. En een verslag van een expeditie naar het eindeloze tropisch regenwoud. Voor meer informatie www.tegastin.nl.

Travel Foundation Nederland lanceert online training

Onlangs heeft Travel Foundation Nederland (TFNL) de website www.maakvakantiesgroener.nl gelanceerd. Via deze site kunnen geïnteresseerden uit de branche op eenvoudige wijze hun kennis op het gebied van duurzaam toerisme en TFNL vergroten.

De training is ontwikkeld om uit te leggen wat duurzaam toerisme is en wat TFNL doet. De training bestaat uit zes modules, die elk een ander onderwerp met betrekking tot duurzaam toerisme bespreekt. Zo is er een module die uitlegt hoe duurzaam toerisme bijdraagt aan het behoud van de vakantiebestemming. Ook komt klimaatverandering en de gevolgen ervan voor vakantiebestemmingen aan bod. En er is aandacht voor de mogelijkheden die branchemedewerkers zelf hebben om een bijdrage aan duurzaamheid te leveren.

Door alle zes de modules te doorlopen wordt een bezoeker van www.maakvakantiesgroener.nl binnen 45 minuten een expert in duurzaam toerisme. Tijdens het doorlopen van de cursus worden punten verzameld waarmee een officieel Travel Foundation certificaat valt te verdienen. TFNL heeft de cursus in eerste instantie ontwikkeld voor de medewerkers van haar partners, maar nodigt ook geïnteresseerden uit de branche van harte uit de training te doen. "TFNL wil duurzaam toerisme verder verankeren binnen de reisbranche. Een training zoals www.maakvakantiesgroener.nl draagt hieraan bij en moet dus zo breed mogelijk uitgezet worden" aldus Ruud Klep, directeur Travel Foundation Nederland.

> Sawadee

Sawadee Reizen: consumenten onderzoek op gebied van duurzaamheid

De afgelopen drie maanden is er een onderzoek onder (potentiële) klanten van Sawadee Reizen gedaan door studente Ellen Meyer van Hogeschool INHolland. Het betrof een onderzoek op het gebied van duurzaamheid, waaruit verrassende resultaten zijn gekomen. Hoe duurzaam is de consument? Zit de consument wel te wachten op informatie over duurzaamheid? In hoeverre wordt het boekingsgedrag van de consument beïnvloed door de aandacht voor duurzaamheid?

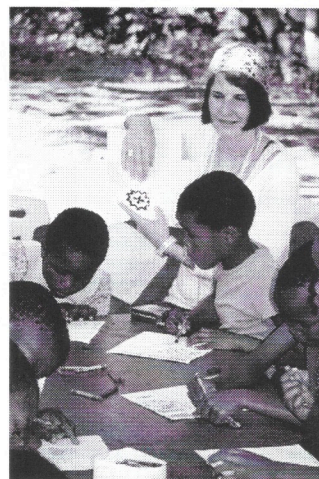
Maar liefst 88% van de 138 ondervraagden geeft aan dat het belangrijk is dat reisorganisaties aandacht hebben voor duurzaamheid; 10% is neutraal en slechts 2% vindt het niet belangrijk. Maar liefst 90% van de ondervraagden vindt het belangrijk dat reisorganisaties hun klanten informeren over duurzaamheid. Dat duurzaamheid een geitenwollen sokken imago heeft wordt door 79% van de ondervraagden weerlegd. De consument is van mening dat wel degelijk de consument zelf ook verantwoordelijkheid heeft m.b.t. duurzaam reizen (93%). Tot grote verrassing blijkt zelfs 48% van de ondervraagden duurzaamheid mee te nemen in het besluit om wel of niet bij een organisatie een reis te boeken. Uit dit kleinschalige onderzoek blijkt dat de potentiële Sawadee-klant 'klaar' is voor duurzaamheid en hierin wel degelijk geïnteresseerd is.

Meer weten over dit onderzoek of wilt u ook een dergelijk onderzoek laten doen binnen uw organisatie, neem dan contact op met Ine Schaekers, Ine.Schaekers@sawadee.nl.

KLM AirCares en Ubuntu Plakkies

KLM komt overal op de wereld. Het bedrijf vindt het dan ook tot haar verantwoordelijkheid horen om een duurzame relatie met lokale gemeenschappen op te bouwen. Die maatschappelijke betrokkenheid wordt o.a. uitgedragen door het charitatieve programma KLM AirCares, dat nadrukkelijk passagiers betreft bij haar doelstellingen.

Het KLM AirCares-programma omvat wisselende kwartaalprojecten. Het genereert zoveel mogelijk publiciteit voor de projecten, via promotiefilmpjes aan boord, artikelen in KLM-magazines en informatie op de corporate website. Ook zet KLM AirCares speciale acties op, werft ze fondsen en schenkt ze zelf donaties. Aan passagiers die regelmatig met KLM vliegen en daarmee 'frequent flyer'-miles verdienen, biedt KLM de mogelijkheid deze miles te doneren aan de betrokken organisaties zodat zij ten behoeve van hun projecten gratis tickets bij KLM kunnen bestellen.

KLM ondersteunt momenteel het project 'Ubuntu Plakkies'. Deze hippe slippers zijn nu al de zomerhit van 2009. Studenten van de TU Delft richtten samen met de stichting KidsRights een unieke slippersfabriek op in Durban, Zuid-Afrika.

Zeventig ongeschoolde, HIV-geïnfecteerde inwoners uit de sloppenwijken kunnen dankzij deze duurzame werkgelegenheid weer een bestaan opbouwen. De kleurrijke patronen zijn ontworpen door weeskinderen. De Plakkies verminderen ook de lokale milieubelasting. De zool is namelijk gemaakt van oude autobanden die anders massaal gedumpt en illegaal verbrand zouden worden. Alle winst die voortkomt uit de verkoop van de Plakkies gaat voor volledig terug naar KidsRights' weeskinderenprojecten in Zuid-Afrika. Meer informatie: www.aircares.nl.

Travel Foundation Nederland een partner rijker

Inter Noord Reizen (Veluwe Groep) heeft zich aangesloten bij Travel Foundation Nederland (TFNL). Inter Noord Reizen is het eerste zelfstandige reisbureau dat partner wordt van de stichting.

"Voor Inter Noord is kwaliteit een integraal onderdeel van haar reizen. Kwaliteit en duurzaamheid gaan hand in hand en daarom vinden wij het een logische stap om partner van TFNL te worden" aldus Haskia Kramer, directeur Inter Noord Reizen. "TFNL geeft ons praktische handvatten om aan de slag te gaan met duurzaamheid".

Inter Noord Reizen zal haar klanten actief betrekken bij de activiteiten van de stichting. Klanten wordt bij boeking om een vrijwillige bijdrage voor de stichting gevraagd, waarmee projecten op populaire vakantiebestemmingen gefinancierd worden. Medewerkers worden getraind in duurzaamheid door o.a. gebruik te maken van www.maakvakantiesgroener.nl.

"Wij zijn blij dat een zelfstandig reisbureau zoals Inter Noord kiest voor TFNL. De kracht van reisbureaus zit in de directe communicatie met de klant. Met de gemotiveerde medewerkers van Inter Noord Reizen hopen wij de Groningers te betrekken bij het behoud van de vakantiebestemming" aldus Ruud Klep, directeur Travel Foundation Nederland.

Baobab wint innovatieveer!

Op 13 mei werden de 'veren' van de Reisrevue uitgereikt. Baobab is trots op het winnen van de innovatieveer voor de Slow Travel reizen. Uit het juryrapport: 'Met Slow Travel speelt Baobab goed in op een veranderende consumentenbehoefte om een aangepast reistempo te kiezen. De vakantieganger kan tijdens de reis individuele keuzes maken voor een rustdag, extra excursies en de mogelijkheid om er op eigen gelegenheid op uit te gaan.' Ook op de Slow Travel reizen is er altijd een 'Fair moment', waarbij deelnemers daadwerkelijk ter plekke een bijdrage leveren aan duurzaam reizen: een overnachting bij een gastgezin, een bezoek aan een project of een stuk natuurbehoud. Baobab is dan ook extra trots op de innovatieveer omdat blijkt dat duurzaam reizen, innovatie en een goed reisproduct elkaar niet alleen niet in de weg hoeven te staan, maar juist samen tot een prijswinnend resultaat kunnen leiden.

IDUT leden

Agriterra
Baobab Reizen
Cordaid
ECEAT
ICIS Universiteit Maastricht
KLM
Ministerie van LNV
Sawadee Reizen
Travel Foundation Nederland
Wageningen Universiteit

ANVR
CBI
De Reisspecialisten Groep
ECPAT
Informatie Verre Reizen
Kuoni
Nederlands Alpen Platform
SNV
Trees for Travel
Wereld Natuur Fonds

ANWB
Climate Neutral Group
Fontys Hogescholen
Hogeschool INHolland
IUCN Nederlands Comité
Milieu Centraal
NHTV/CSTT
Stenden Hogeschool
TUI Nederland